כפר עולמי · יחידה 4: אוכלוסייה במרחב משתנה · חוברת קטנה

גידול אוכלוסיית העולם

חוברת תלמיד · **בסיסי**

מ- 2מיליארד ל- 8מיליארד בפחות ממאה שנה – איך זה קרה?

שם:	כיתה:	תאריך:

מה בחוברת?

1. מושגי מפתח
2. קוראים: העולם גדל
3. חלק א׳ – מתרגלים מושגים
4. חלק ב׳ – בודקים הבנה
5. חלק ג׳ – חושבים כמו גאוגרפים
6. כרטיס יציאה ✂

משחקים לשיעור הזה (חידון מהיר, איש תלוי, טריוויה ועוד) באתר: https://geo-z-chovrot-tiny.sites.tab.bot/

יצרה: רוית ראש בן ישי

מושגי מפתח

קראו את המושגים. נשתמש בהם בכל החוברת.

שיעור תמותה

כמה אנשים מתים על כל אלף אנשים.

לדוגמה: 10פטירות לכל 1,000תושבים בשנה.

שיעור ילודה

כמה תינוקות נולדים על כל אלף אנשים.

לדוגמה: 25לידות לכל 1,000תושבים בשנה.

תוחלת חיים

כמה שנים בממוצע אנשים חיים.

לדוגמה: בעולם היום בערך 73שנים.

ריבוי טבעי

לידות פחות פטירות.

לדוגמה: 25פחות 10= 15לכל 1,000.

תכנון ילודה

משפחה מחליטה כמה ילדים יהיו לה.

לדוגמה: זוג שמחליט לחכות עם ילד עד סוף הלימודים.

התפוצצות אוכלוסין

האוכלוסייה גדלה מהר מאוד.

לדוגמה: מדינות שבהן מספר התושבים מכפיל את עצמו מהר.

שירותי בריאות

רופאים, תרופות וחיסונים.

לדוגמה: חיסון לכל תינוק במרפאה.

גידול אוכלוסייה

כמה אנשים נוספו למדינה.

לדוגמה: נולדו, נפטרו, הגיעו ועזבו – והתוצאה היא הגידול.

קוראים

העולם גדל

פעם בעולם היו מעט אנשים. הרבה אנשים חלו ומתו צעירים. לפני כמאה שנה היו בעולם שני מיליארד אנשים. היום יש יותר משמונה מיליארד!

כל שנה נולדים תינוקות. כל שנה גם נפטרים אנשים. אם נולדים יותר ממה שנפטרים, האוכלוסייה גדלה. לזה קוראים ריבוי טבעי.

למה העולם גדל מהר? יש חיסונים, תרופות ומים נקיים. אנשים חיים יותר שנים. במדינות עשירות נולדים מעט ילדים. במדינות עניות נולדים עדיין הרבה ילדים.

חלק א' – מתרגלים מושגים

בחלק הזה נחבר כל מושג להגדרה שלו, ונזהה דוגמאות מהחיים.

1. התאימו: כתבו בריבוע את האות של ההגדרה המתאימה.

1. שיעור ילודה ☐ **א.** כמה אנשים מתים על כל אלף אנשים.

2. שיעור תמותה ☐ **ב.** כמה תינוקות נולדים על כל אלף אנשים.

3. ריבוי טבעי ☐ **ג.** האוכלוסייה גדלה מהר מאוד.

4. תוחלת חיים ☐ **ד.** לידות פחות פטירות.

5. התפוצצות אוכלוסין

ה. כמה שנים בממוצע אנשים חיים.

2. השלימו: לאיזה מושג מתאימה כל דוגמה?

מחסן מילים: גידול אוכלוסייה תכנון ילודה שירותי בריאות

1. חיסון לכל תינוק במרפאה. – זו דוגמה ל־_____
2. נולדו, נפטרו, הגיעו ועזבו – והתוצאה היא הגידול. – זו דוגמה ל־_____
3. זוג שמחליט לחכות עם ילד עד סוף הלימודים. – זו דוגמה ל־_____

חלק ב' – בודקים הבנה

חזרו לקטע הקריאה. הקיפו את התשובה הנכונה, וסמנו נכון או לא נכון.

1 כמה אנשים יש היום בעולם?

- א. שני מיליארד
- ב. יותר משמונה מיליארד
- ג. מיליון
- ד. מאה מיליארד

2 מתי האוכלוסייה גדלה?

- א. כשנולדים יותר ממה שנפטרים
- ב. כשנפטרים יותר ממה שנולדים
- ג. כשיורד גשם
- ד. כשיש פחות בתי ספר

3 מה עזר לאנשים לחיות יותר שנים?

- א. פחות מים
- ב. יותר עשן
- ג. חיסונים ותרופות
- ד. פחות רופאים

4 היכן נולדים היום הרבה ילדים?

- א. רק במדינות עשירות
- ב. בשום מקום
- ג. רק בערים גדולות
- ד. בהרבה מדינות עניות

5 נולדו 30 תינוקות ונפטרו 10 אנשים. מה הריבוי הטבעי?

- א. 40
- ב. 20
- ג. 10
- ד. 30

נכון או לא נכון? אם לא נכון – תקנו בשורה.

		נכון	לא נכון
1	לפני מאה שנה היו בעולם יותר אנשים מהיום.		
2	מים נקיים עוזרים לאנשים לחיות יותר שנים.		
3	במדינות עשירות נולדים בדרך כלל הרבה מאוד ילדים בכל משפחה.		
4	ריבוי טבעי הוא לידות פחות פטירות.		

חלק ג׳ – חושבים כמו גאוגרפים

כאן אין תשובה אחת נכונה. כתבו במשפטים מלאים והסבירו את דעתכם.

1 שאלו במשפחה: כמה אחים ואחיות היו לסבים שלכם? כמה יש לכם? מה השתנה?

התחילו כך: לסבא או לסבתא היו... לי יש... השתנה...

2 כתבו דבר אחד שעוזר לתינוקות לגדול בריאים.

התחילו כך: תינוקות גדלים בריאים כי...

כרטיס יציאה – גידול אוכלוסיית העולם

גזרו לאורך הקו המקווקו ומסרו למורה. שם: _____

1 מהו ריבוי טבעי?

2 כתבו סיבה אחת לכך שהעולם גדל מהר.

3 כמה אנשים יש היום בעולם?

איך הבנתי? ◯ הבנתי היטב ◯ הבנתי חלקית ◯ אני צריכים/ות עזרה